

2. Čo bola hviezda na východe?

Druhá z 54 otázok o Ježišovi Kristovi a Cirkvi, na ktoré odpovedá tím profesorov histórie a teológie z Navarskej univerzity.

14.02.2023

Svätý Matúš vo svojom evanjeliu spomína hviezdu na východe.

Mudrci sa v Jeruzaleme pýtajú: „Kde je ten novonarodený židovský kráľ? Videli sme jeho hviezdu na východe a prišli sme sa mu pokloniť“ (Mt 2,2).

Prvé dve kapitoly evanjelia svätého Matúša a svätého Lukáša rozprávajú niekoľko príbehov z Ježišovho detstva. Preto sa im zvyčajne hovorí „evanjeliá detstva“. Hviezda sa objavuje v evanjeliu detstva svätého Matúša. Evanjeliá detstva majú trochu odlišný charakter od ostatných častí evanjelia. Preto sú plné evokácií starozákonných textov, kde gestá hrajú dôležitú úlohu. Ich historickosť sa preto nemôže skúmať rovnakým spôsobom ako historickosť ostatných evanjeliových príbehov. Evanjeliá detstva nie sú rovnaké: u svätého Lukáša je to prvá kapitola, ale u svätého Matúša je to akési zhrnutie obsahu celého textu.

Úryvok o mudrcoch (Mt 2,1-12) ukazuje, že niektorí pohania, ktorí k izraelskému ľudu nepatria, poznávajú zjaveného Boha prostredníctvom štúdia a ľudského poznania (hviezdy), ale k plnosti pravdy nedôjdu inak ako skrze Písmo Izraela.

V čase zostavovania evanjelia sa všeobecne verilo, že zrodenie významnej osoby alebo pôvod nejakej dôležitej udalosti je oznámený zázrakom na nebesiach. Táto viera bola rozšírená v pohanskom svete (porov. Suetonius – *Životopisy rímskych cisárov*, Augustus, 94; Cicero – *O veštení* 1,23,47; atď.) aj v židovskom (Flavius Josephus – *Židovská vojna* 1,3-1; 6,3,289). Okrem toho kniha Numeri (kap. 22-24) obsahuje proroctvo, v ktorom sa hovorí: „Hviezda vychádza z Jakuba, žezlo sa zdvíha z Izraela“ (Nm 24,17). Táto pasáž sa interpretovala ako proroctvo spásy o Mesiášovi. Na pozadí uvedených údajov sa už dalo toto znamenie hviezdy pochopiť.

Moderná exegéza sa pýta, o aký prirodzený jav mohlo ísť na oblohe, aby bol ľuďmi tej doby vysvetľovaný ako niečo mimoriadne. Boli predložené hlavne tieto tri hypotézy:

1) Už Kepler (17. stor.) hovoril o novej hviezde, *supernove* – veľmi vzdialená hviezda, na ktorej dôjde k explózii, takže počas niekoľkých týždňov sa jej jas mnohonásobí a je viditeľná zo zeme; 2) kométa, lebo kométy sa pohybujú po pravidelnej eliptickej dráhe okolo slnka – na najvzdialenejšom mieste svojho obehu nie sú zo zeme viditeľné, ale keď sa priblížia, sú po nejakú dobu vidieť. Aj tento opis sa zhoduje s tým, čo hovorí Matúšovo rozprávanie, avšak výskyt známych komét, ktoré môžeme na oblohe pozorovať, nezodpovedá dobe, kedy bola táto hviezda videná; 3) konjunkcia planét Jupitera a Saturna. Aj Kepler si všimol tento opakujúci sa jav, ktorý sa mohol, ak nie je chyba vo výpočtoch, dosť dobre udiať v rokoch 6/7 pred naším letopočtom, čiže v rokoch, keď sa podľa výskumov Ježiš narodil.

Vicente Balaguer

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/2-co-bola-
hviezda-na-vychode/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/2-co-bola-hviezda-na-vychode/) (07.08.2025)